

lomból kitűnik, e hosszú, viszonylag békésebb időszakban a német nyelvoktatás sokféle változáson ment keresztül, melyben jelentős volt az állami befolyás egyre nagyobb érvényesülése. A német nyelv elsajátítását viszont nemcsak ebből a szempontból kell vizsgálni, hanem úgy, ahogyan a szerző is megállapítja: a német nyelv ismerete a bürokrácia, kereskedelem, az ipar köreiben, valamint egyéb területeken való érvényesülésre is lehetőséget nyújtott. A Debreceni Kollégium-

ban a német nyelv oktatása magas színvonalon folyt, amit az ott működő professzorok-tanárok személyisége, tanári működésük, minőségi tankönyvek használata és természetesen a végzett diákok érvényesülése is alátámaszt. A munkának különösen értékes és kiemelendő része a kollégiumi diákság történeti-szociológiai vizsgálata, továbbá a nyelvhasználat és a nemzettudat kapcsolatának alakulásához kötődő eredményeinek ismertetése.

Kónya Annamária

Vincze János: „Igazságot az 1956-os egészségügyieknek”

NDP Kiadó, Budapest, 2008. 364 lap

A Vincze János által szerkesztett művek sorozatában megjelent könyv húsznál több olyan életutat, szerzőt, személyt mutat be, aki az egészségügy területén, 1956. október 23-tól kezdődően változó időtartamig kórházban, klinikán, mentőben, vagy utcai mentőhelyen aktívan dolgozott a magyar forradalom oldalán, még akkor is, ha magyar karhatalmistát vagy orosz katonát gyógyított, vagy próbált meg gyógyítani.

Tiszteletre, elismerésre, megbecsülő szeretetre méltó sorsokat és személyeket ismerünk meg. Vannak önéletrajzok, mások által írott portrék és elmélkedő eszmefuttatások az írások között. Mindegyik értékes és figyelemre méltó. Számomra azonban azok az igazán érdekesek és megragadóak közülük, amelyek a személyes sorsot, a dokumentum jellegű hitelességet és részletességet az orvosi gondolkodás gyakorlatias összefogottságával mutatják be, és végzik el magukban a személyes életút értékelésének és a történelmi távlatnak emelkedett szintézisét, mint pl. Pestessy József, Bartalos Mihály, Naszlady Attila, Nemes György vagy a mentők helyállását bemutató Pap

Zoltán esetében. Kiemelkedő fejezet az „Eseménytár az újságokban”, amelyben Vincze-Tiszay Gabriella a korabeli újságok cikkeiből összegyűjtött, az egészségügygel kapcsolatos híreket közli. Szívszorító, de mindenképpen az egyik legfontosabb részlet Tóth Ilona tragédiájának bemutatása. A könyv egyik legnagyobb újdonsága a romániai, erdélyi (magyar és román) szimpatizánsok sorsának dokumentálása. Legtöbbjük börtönbüntetése során meghalt ...

Debrecennel kapcsolatban három írás szerepel. Kertész László „Debrecen, október 23-án”, Vörösmarty Dániel „Kettessy Aladár orvosprofesszor letartóztatásáról” címmel ír nagyon érdekes visszaemlékezést, míg Szabó Béla „Vajon lehet-e itt jobbra várni? A remény forradalma” című írásában személyes élményeit filozófiai és teológiai keretbe ágyazva mutatja be és értelmezi.

A könyv négy alfejezetre oszlik, melyek témája és szerzősora a következő:

I. Visszaemlékezések és élettörténeti töredékek 1956-ból. Szerzői: Vincze János, Somogyi János, Pestessy József, Duray Aladár, Jákó Géza, Bartalos Mi-

hály, Csendes László, Dubecz Sándor, Naszlady Attila, Kertész László, Vörösmarty Dániel, Nemes György, Sz. Horváth Erzsébet, Györffy Rózsa, D. Szűcs László, Pap Zoltán, Debrődi Gábor, Molnár László.

II. Erdélyi 1956-os viszontagságok. Szerzők: Vincze-Tiszay Gabriella, Vincze János, Pruzsinszkné Szabó Ibolya.

III. Felelősségtudat és igazságérzet. Szabó Béla, Vincze János, Vincze-Tiszay Gabriella, Somogyi János, és Sótorny Péter közleményeivel.

IV. Életrajzok, laudációk. Szerzők: Svéd László, Jámbor Gyula, Dubecz

Sándorné, Vincze-Tiszay Gabriella, Vér Ágota, Szabó János, Vincze János, Módis László, Pap Zoltán, Czinge Andrásné Halasi Erzsébet.

A könyvet ajánlom elolvasásra mindenkinek, de természetesen főként az egészségügyben dolgozó kollégáimnak, nagy hangsúllyal az orvostanhallgatóknak!

Tanulhatunk a nemes emberi példákából, erőt meríthetünk a hivatástudat és hazaszeretet elmélyítéséhez, és pontosabban érthetjük az elmúlt események mozgató rugóit, melyek formálták a sorsunkat. Köszönet a szerzőknek!

Sipka Sándor

Csiba László: Kérem boncoljanak fel! Egy orvos vallomásai.

Szent Gellért Kiadó, Budapest 2008. 184 lap

Az orvos, kinek 43 rövid novellából, karcolatból álló vallomását veszi kezébe az olvasó, a Debreceni Egyetem Ideggyógyászati (Neurológiai) Klinikájának professzora. A 184 oldal terjedelmű vékonyka könyv a Szent Gellért Kiadó nyomdájában, László Ákos grafikus illusztrációival készült, és 2008 Karácsonyán, mikorra megjelent, ajándéknak és olvasmánynak egyaránt remeknek bizonyult.

A történetek, sztorik „csupasz valóságukban” is érdekesek, változatosak, szórakoztatóak vagy szívszorítóak. Van közöttük komoly és humoros hangvételű utazási kaland, emlékezetes orvosi eset, egy-egy beteg ember különös megnyilvánulása, bravúros jellemzés a japán gondolkodásról, empatikus azonosulás Sántha Kálmánnal, gyönyörű rezdülés a szülői örömről és szeretetről, megragadó szülőtisztelet és férfias vallomás a

kifejezhetetlen, éteri szerelemről. Mindez nagyon magas irodalmi színvonalon. A „Siratóéneke” című írásnak helye lehet a legszebb magyar novellák között, vagy a „Joseph Mengele «gyenge» pillanata” iskolai tanításra is érdemes „igaz magyar” történet lehetne, hogy csak kettőt emeljek ki.

Csiba professzor sokoldalú tehetséggel megáldott ember, aki nehéz orvosi hivatása művelésekor erőt tud meríteni a művészetekből, irodalomból, zenéből, képzőművészetből a naponta látott és tapasztalt emberi tragédiák elviseléséhez, elviseltetéséhez. Erős és egészséges családi háttere és kulturális öröksége, ami táplálja, nagy erőt, hol derűs, hol maró humorizáló képességet ad neki, hogy összetett alkotó tehetségét a legnemesebb formákban élje ki sokunk hasznára és örömére.

Sipka Sándor